

ПЛАСТОВИЙ

LEAFLET for internal use of Ukrainian Youth
Organization "P L A S T"

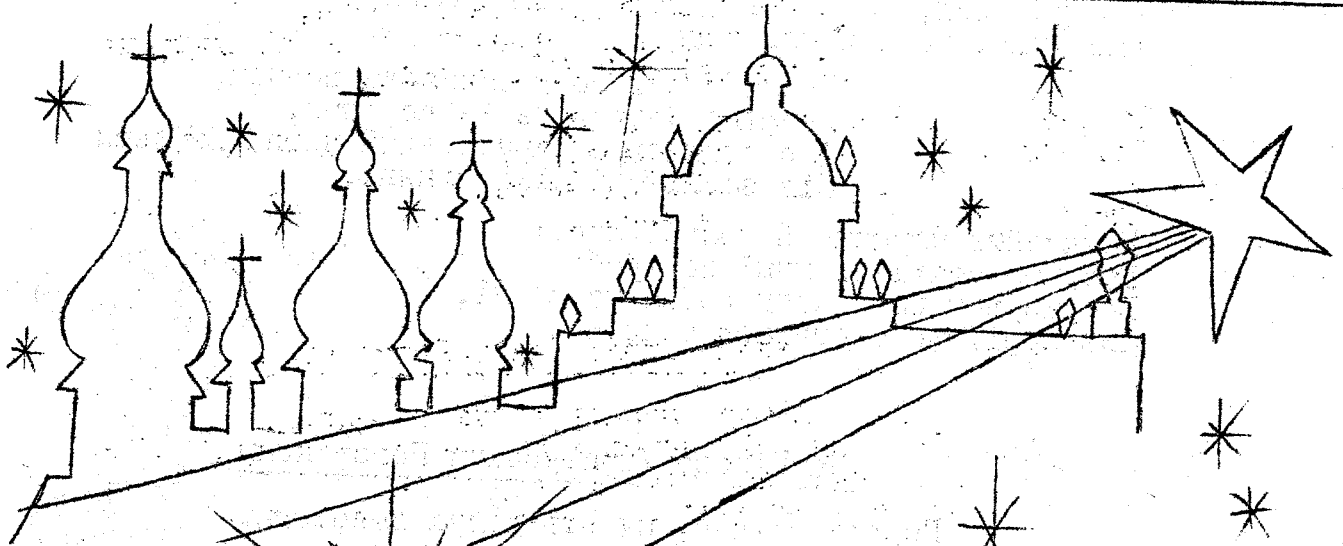
ЛИСТОК

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 1525 Kenilworth Ave., Cleveland 5, Ohio

Ч. I /33/

Клівленд - Дітройт

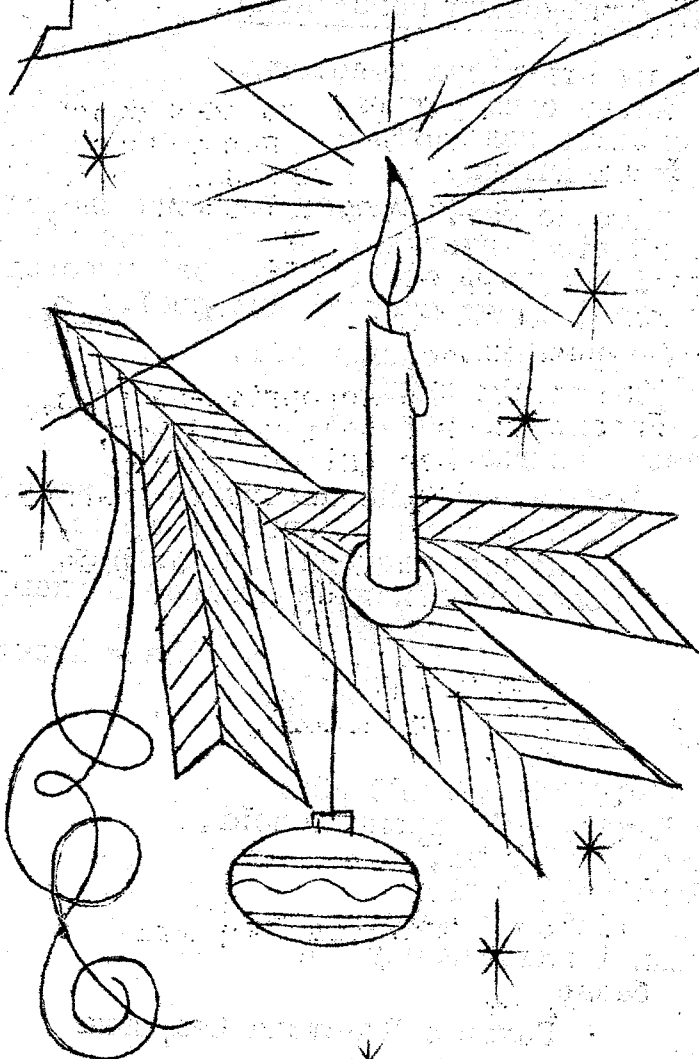
січень 1953

Володимирко, МЧ

ПЛАСТУНСЬКА КОЛЯДА

Гей, де дорога до Вифлєсму?
 До Вифлєсму-де зірка сяє?
 В темну бо нічку, у зимну зиму
 Збились з дороги, пути не знаси.
 Ой, та кажи, які маандрівці,
 Та не знайти нам битого шляху,
 Ой, не під силу, хлопці-молодці,
 Путь бо далеко, путь повна жаху!
 Та ми підемо і віднайдемо:
 Там, кажуть, нічні зійшов Месія,
 Бог народився у Вифлєсмі,
 Бог народився - людям надія!
 Гей, ми підемо, щоб поклонитись
 Та привітати Бога-людину,
 Щоб привітати, дари оддати,
 Що й розказати нашу новину:
 Що не задзвонять дзвони Софії,
 Що не задзвонять у святім Крі!
 Люди сунуть та без надії,
 Серця холодні і дули жаурі.
 А як побачиш Бога-Месію,
 То понесено на Україну
 Людям розраду, людям надію,
 Радісну вістку, славу новину:
 Що засіє в нашу тертяву
 Зірка Христова, як над Вертопом,
 Волю посеє, радість і славу
 Над нашими краєм широкостепи.

Янгол будить пастирів..

Хай прославлений вічно Господь в небесах,
І хай мир людям доброї волі;
Пробудіться, вставайте, виходьте на шлях-
Пастушки, що ночуете в полі!

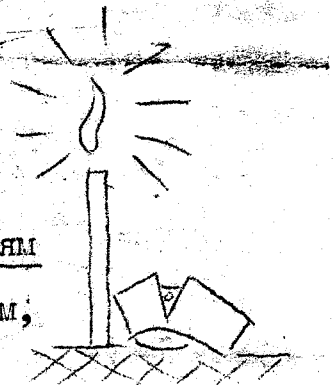
Бо на сході зоря запалала вогнем,
Возвіща благодать із вершини,
І скотилась в Карпатський новий Вифлеєм
Між засніжені білі ялини..

Покидайте маржини й колиби свої;
~~Вже вам стада ні хинкі не треба,~~
Бо вже вам не шукати добра на землі,
Лиш зорі, що скотилась з неба..

На Різдво Українським Повстанцям

Горять свічки, шумить дідух колоссям,
Зійшлися всі, немов одна родина,
І колядки по світові голосять,
Що Божа народилася Дитина.

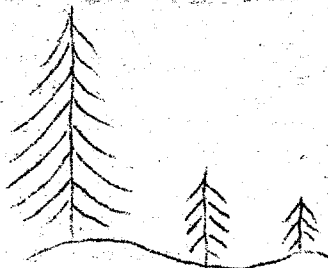
Весело так.. А де ж то вони сьогодні?
В лісах густих і при повстанській зброї..
І смерть в очах, і змерзлі й голодні,
Самі серед пустелі снігової..

Ми просимо: прийдіть до нас сьогодні,
Спочити та погрітися між нами;
Забудете повстанські дні холодні,
Натішимося разом колядками..

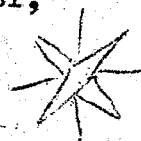
Ми просимо.. Не погордіть-же нами,
Бо з вами ми і серцем і душею,
Бо летимо сьогодні ми думками
Понад українською коханою Землею..

Лесь Храплива.

ВЕСЕЛИХ СВІТ І ПАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Начальному Пластунові Сірому Левові,
Головній Пластовій Раді,
Крайовій Пластовій Раді,
Крайовій Пластовій Старшині
і всім пластунам і пластунам у ЗДА
бажає

Головна Пластова Старшина

Верховному Пластунові Сірому Левові, Головній Пластовій Раді,
Головній Пластовій Старшині, Крайовій Пластовій Раді та Кра-
йовій Пластовій Старшині в ЗДА і всьому Пластовому Товариству
по цілому світі

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ І ВСЕГО НАЙКРАЩОГО З НОВИМ РОКОМ

бажає

Ю. Старосольський, Голова КРРад
в ЗДА.

Х Р И С Т О С Р О Ж Д А Ї Т Ь С Я !

ВЕРХОВНОМУ ПЛАСТУНОВІ СІРОМУ ЛЕВОВІ, -

Головній Пластовій Раді і Головній Пластовій Старшині, -

Крайовій Пластовій Раді, -

Крайовій Перевірній Комісії, -

Крайовим Пластовим Проводам поза ЗДА, -

Проводам усіх наших Пластових Осередків на терені ЗДА, -

Кружкам Приятелів Пласту,

Всьому Пластовому Братству в Америці, як і розсіяному по всіх кра-
ях і континентах, -

переселяємо наші найширші побажання -

Багато радості з Різдвом Христовим
та нових сил і успіхів з надій-
ним Новим Роком!

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА
на ЗДА

Друзям-Членам Крайової Пластової Старшини, - Заступникам Голови,
Крайовим Командантам Пластунів та їх Булавам, Кра-
йовій Таборовій Комісії, Діловодам і Референтам -

бажаємо Веселих, Радісних Свят Різдва Христового, а з Новим Роком
нових сил і багато успіхів у дальшій пластовій праці та в особи-
стому житті.

З дружині СКОБ !

ПРЕЗИДІА КРАЙОВОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАРШНИ

Крайовий Реферат Новаків складає цю дорогою нашому дорогому
Сірому Левові, всім пластовим провідникам, - цям і виховникам,
-цям, та цілій пластовій братії щирі побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЗДІСТВА ХРИСТОВОГО І МНОГО УСПІХІВ У НОВОМУ РОЦІ!

Ст.пл. Гаврилюк Орест
Крайовий Реф. Новаків

ст.пл. Хомяк Богдан
Діловод Організації

Ст.пл. Масюк Юрій
Діловод Зв'язку

Ст.пл. Український Юрій
Діловод Господарки

X X X

Курінному й Курінній Команді 8. Кур. УПС ім. Григора Орлика і всім
Друзям Орликівцям - в Америці, Канаді й тим, що осталися в Європі, -
шлю щирий привіт і сердешно бажаю ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
й багато щастя з НОВИМ РОКОМ.

С К О Б !

Михайло Селівчи

І Д І Т Ь Н А У К Р А Ї Н У

Входимо в січень року Божого 1953-го.

І цей новий уже рік починати будемо - як завжди-колядою. У Святвечір, в Різдвяні й Йорданські дні співатимемо колядок про те, що "Бог Превічний народився", що "Нова радість стала", що у "Вифлеємі звізда ясна засіяла".

Старшим віком пластунам пригадують слова пісень старовинних ще- здається- такі недавні Різдвяні Свята удома, в Рідному Краю. Та й молодшим за гомоном колядок може зринуть у пам'яті українські зимові вечорі, і наші рідні зорі, і тупіт її гоїн колядників. І Замигтять їм у далечі далекій святвечірні, різдвяні світла. І наче живі встануть перед очима постаті рідних, тих, що їх ми залишили і що не знаємо нічого про них.

І не до Вифлеєму пірвуться наші серця. Де б ми не були - чи на пісках Тунісу, чи серед снігів Канади, чи на пустелях Австралії, чи в пралісах Бразилії - скрізь і всюди ми полинати будемо спогадами на Україну, в українські хати, щоб там - за словами поета - знайти "хоч тинь його розп'яту". То ж мріємо, змагаємося за те, щоб народився Предвічний теж і в Україні. Щоб жив і воскрес там, щоб і з ним воскресла й жила і наша многострадална Батьківщина.

Самітний Олень, ЛЧ
/Молоде Лиття ч.І, січень 1949/

"...НАРОДЕ УКРАЇНИ! ТВОЮ СИЛОЮ, ВОЛЕЮ, СЛОВАМИ УТВОРИЛАСЯ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ ВІЛЬНА УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА. ЗДІСНИЛАСЯ ДАВНЯ МРІЯ ТВОЇХ БАТЬКІВ, БОРИЦІВ ЗА ВОЛЮ І ПРАВО РОБУЧНОГО ЛЮДУ..."

ВІД НИНИ УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА СТАЄ САМОСТІННОЮ, СУВЕРЕННОЮ ДЕРЖАВОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!"

/З ІV-го Універсалу УНРади, 22.І.1918/

"...ВІД НИНИ ВО ЄДИНО ЗЛИВАЮТЬСЯ СТОЛІТТЯМИ ВІДІРВАНІ ОДНА ВІД ОДНІЄЇ ЧАСТИНИ ЄДИНОЇ УКРАЇНИ, ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА/ГАЛИЧИНА, БУКОВИНА І УГОРСЬКА РУСЬ/ - І НАДДІНІРІНСЬКА УКРАЇНА. ЗДІСНИЛАСЯ ВІКОВІЧНА МРІЯ..."

/З Акту Соборності, 22.І.1919/

ПАВЛО ТИЧІНА.

⑥ *Думана*

Ой, що в Софійському заграли дзвони, затримтіли,
 Не білі голуби - янголи у небо полетіли.
 Ой, там збиралися під прапори, під соняшні,
 Не й сні, від нихі
 Не буде більше пана у Вільній Україні.

Ідуть, ідуть з музикою
 Під тінню прапорів
 Прекрасною, великою
 Рікою стиглих нив.
 Ідуть, ідуть, вітаються
 І славлять щасні дні,
 Шахтять - переливаються
 Їх душі вогняні.

Ой, там виходили попи з Софійської, зза брами
 З хрестами, з корогвами
 У шатах золотих коло Богдана правлять службу Богу,
 як року!
 Вітай свою Україну, долю - вітай дівчину гоку!

Горять, горять свободою
 Вчорашні раби,
 Бо чули: "Встань з природою"
 Згук ангела труби.
 І встали всі співаючи
 З природою весни,
 З природою вітаючи
 Чудові, дійсні сні.

Як засміялося до них та праведне сонце:
 "Не дурно гріло я, світило у кожне віконце!"
 Як заходилися хмарини трати скатертини - хвилини
 Цвінуть та розцвітають небесні бархатини.

Цвінуть в піснях україночки
 Дзвіночки срібляні
 Душею. Чорнобрівочки
 Струнчасто - осяйні.
 То ж матері майбутній
 Стрічають дні ясні.
 О, хвилі незабутній,
 О, сонце! О, пісні!

Ой, що в Софійському та грали дзвони - замовкали
 Там прапори приймали, до народа промовляли...
 "Гей, разом, разом станемо на ворога ми, браття,
 Завзяття! -
 Хто зрадить матір - Україну -

Прокляття тим, прокляття!

І суне військо лавою
 Від білих, тихих брам,
 І з "Заповітом", "Славою",
 Весь Київ - наче храм.
 В нім скапала кров часові,
 Кров мучнів без вінця...
 І в нім горять Тарасові
 Українській серця.

Свято української державности й соборности./Гутірка/

Подвійне свято маємо 22-го січня. Цього дня українці на всьому світі вшановують дві великі події з недавньої історії нашої Батьківщини:—свято самостійности на згадку про проголошення незалежної української держави 22-го січня 1918, і свято соборности на спомин світлої події на Софійській Площі в Києві, проголошення єдності всіх земель України, 22 січня 1919.

Про першу подію записав український історик:

Дня 22 січня 1918 цілий день без перерви радила Українська Центральна Рада. Пізно вечером голова Ради, проф. П. Грушевський бере в руки текст Універсалу. Це був IV. Універсал У. Ц. Ради до українського народу. Грушевський бере в руки текст урочистого письма. Всі встають і уважно слухають

"Народе України! Твоєю силою, волею, словом стала на Землі Українські вільна Українська Народна Республіка. Справдилась колишня мрія батьків твоїх, борців за вольности й права трудящих... Ми, Українська Центральна Рада, сповіщаємо всіх громадян України: Однині Українська Народна Республіка стає самостійною ні від кого незалежною вільною, суверенною Державою українського народу".

Коли Грушевський промовив ці слова, зала вибухнула громом оплесків і вигуків "Слава". Щораз нова хвиля овацій перебивала читання. Зала нарад була виповнена не лише послами, але й громадянством Києва, яке вщерть виповнило місця, призначені для публіки. Особливо голосні були оклики пр словах Універсалу, що Україна повинна бути очищена від насланих з Петербурга насильників. Після читання відспівано національний гімн в урочистім настрою. Надзвичайним захопленням вітали українці столиці цей пропагандний день.

Це був справді великий день. Після 150 років московського панування в Україні наш нарід знов ставав повноправним господарем своєї землі. В переконаннях загалу українського громадянства закріпився неправильний погляд про довгі століття неволі й бездержавности нашого народу. Погляд не тільки помилковий, але дуже шкідливий, накинений нам гороною пропагандою.

х х х

День 22 січня прийнялось називати святом української державности. Погляньмо на історію цієї державности. Зі сутінків мало званої давнини виходить наш нарід в ході 10 століття по Христі на сцену, як держана нація. Немов сидимо в театрі світової історії. На залі темно в антракті, нагло розгорнулася чорна куртина, на сцені зявилося світло й ми побачили готову державу, велику й могутню, з культурними надбаннями, які до сьогодні подивляють дослідники. Це була Київська Русь-Україна, перша відома в історії держава Українського народу.

Її нагла поява викликувала запит в наших і чужих істориків: як пояснити собі той наглий підйом культури й цивілізації, який викликавав захоплення в усіх тих чужинців зі Західної Європи, що в ті часи перебували у Києві. Є дві відповіді, які дають пояснення. Перед виходом Київської Русі на світло історії—в Україні довгий час мусіла існувати організована держава прапредків українського народу. Отже Київська Держава 10-12 століть не повстала нагло з нічого, а була продовженням державного життя наших пращурів з продовж довгого часу перед 10-м століттям. І друге: в ті передісторичні часи Україна була в найтісніших зв'язках з грецьким світом, а головне з грецькими колоніями, містами-державами на північному побережжі Чорного моря. Греки були тоді учителями цілої Європи в справах культури й цивілізації. Від них наші прапредки навчилися дуже багато, бо й самі були талановиті. В 9-тім і на початку 10-го століття азійські кочовики вдерлись на територію південної України; тоді найкультурніша частина українського народу, та, яка жила на чорноморським низу в безпосереднім сусідстві з грецькими колоніями мусіла зтікати на північ, в першу чергу

до Києва. Це й був початок блискучого розвитку української культури й держави.

Під напором азійських нападів Київська держава занепадала. Точка тяжкості державного життя України пересувалась на захід. Галицьке Королівство було продовженням Великого Князівства Київського. В половині XIV століття Глицько-Волинська держава стала жертвою агресії польського короля Казимира. Але це не знищило української державності. Велике Князівство Литовське, яке охоплювало більшість українських земель, справедливо вважають продовженням обох попередніх українських держав. Во воно переняло з України культуру, загальний устрій, державну мову й релігію. Під владою литовських князів розвивалось найме самостійно українське державне життя. На Волині, що тоді охоплювала значно більший простір як сьогодні, це тривало найдовше, — аж до смерті князя Константина Острозького, якого називають не коронованим королем України.

Отже маємо понад шість століть безперервної тягlosti українського державного життя. Зі смертю князя Острозького/він помер у 1608 р./ця тягlostь перший раз перервалась, але тільки на короткий час. Бо сорок років пізніше повсталала нова українська держава під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. А коли зважити, що з кінцем XVI століття створився на Запоріжжю новий осередок українського життя, не залежний ні від кого, тоді перерва в тягlosti української незалежності зменшиться ще більше до проміжного часу 10 років: від 1638 р., коли польська держава криваво знищила незалежне козацтво, до 1648, до повстання Хмельницького.

Українська держава козацького періоду проіснувала від 1648р. до 1764р.; в тому році російська цариця Катерина II насильно скасувала гетьманський уряд і державну автономію України. В тому році на довгий час перервалась тягlostь української державності. Вона відновилаь щойно 22 січня 1918р, після довгої перерви понад 150 років недержавного життя. З цього короткого перегляду бачимо, що зпродовж більше, як тисячу років історії України маємо тільки двічі перерву в державній житті України, раз в XVII ст. — на сорок років, зг.десять років, а другий раз у XVIII ст. на понад 150 років. Отже разом — максимально 200 років недержавного буття України. Це треба завжди пам'ятати, коли чуємо, як у нас, часто навіть без глибокої призадуми, повторяють вперті фрази про "шістьсот літ неволи", або "довгі століття бездержавності" і т.п. Такі фрази не відповідають історичній правді. Але це була б ще половина біди. Головне лихо в тому, що легкодушне й махінальне повторювання таких поглядів дуже шкодить українському народові в боротьбі за визволення й за відновлення власної держави. Бо воно вмовляє в нас і в чужинців, що Україна-нарід бездержавний. Таку пропаганду дуже пильно поширюють наші вороги проти українських державницьких змагань. Їм повинні їй протиставитись і виказувати згідно з історією тягlostь української державності. Свято цієї державності, роковини 22-го січня має нам пригадати цей обов'язок. Зокрема повинні пам'ятати про це пластуни, які своєю присягою зобов'язані до вірності Батьківщині.

х х х

Урочисто проголошена 22 січня 1918 р. українська держава відновилаь після півтора століття поневолення. Зпродовж того часу десяток українських генерацій пережив під таким режимом, який спеціально дбав, що б українці забули про свою державність. Російський режим в Придніпрянській Україні, а польський в Галичині за Австрії послідовно відсували українців від участі в правлінні й адмініструванні державою; це робилось з певною метою: не дати українцям змоги практично зчитись, як керувати державою й як її будувати.

Довга перерва в державній традиції й відсутення українців від практичної державної роботи мали катастрофальні наслідки для України. Зокрема тяжкі були наслідки для тієї нашої держави, яка відродилась в 1917 і 1918 роках, а 22 січня 1918 була святочно проілямована її суверенність:

замало було людей потрібних для зорганізування держави. Правління державою вимагає особливих змілоостей від людей, що творять провідну верству народу; вимагає великого знання, політичної культури й високо розвинених громадських чеснот.

В ході боротьби за власну державу в роках 1917 - 1923 українці виявили надзвичайну хоробрість, дуже багато жертвенности, відданости національній справі, багато патріотизму й ще багато інших шляхетних прикмет. Виявили їх теж і в боротьбі пізніше, після упаду відновленої в 1917-1918 рр. самостійности. І виявляють ще досі на рідних землях в боротьбі з ворогом, яка ведеться всіма можливими засобами. Але тих людей з великими чеснотами й змілостями було в українському народі замало, що б дати собі раду з тими перепонами, що були на шляху до закріплення нашої держави й самостійности. Чи це значить, що наш нарід бідніший на людей з великими характерами й державницькими прикметами? Далеко ні! Це тільки значить, що Україна в боротьбі за свою самостійність і державу зустрілась з більшими перепонами й сильнішими ворогами, як це трапилось іншим. До того ще український нарід в рішальних роках 1917-1918 стояв сам один без нічийої допомоги. Довша перерва в державному житті дала між іншим те, що в світі забули про нас. Тому в 1918-1920 роках ніхто не звернув уваги на Україну, коли вона перше станула до боротьби з більшизмом. Ніхто не підтримав наших армій, які тоді з великою хоробрістю а часом і з надзвичайним героїзмом в найтяжчих умовах кривадилися проти того ворога, який сьогодні загрожує цілому світові. Хто знає, може інакше покотилося б колесо історії, якщо б тоді потуги заходу помогли Україні; може не було б сьогодні більшовицької загрози; може ми не мусили б тинятись на чужині.

На святкування великих роковин, як наприклад свято 22-го січня, приходимо, що б пригадати велику подію й пошанувати тих, що її творили. Але це було б замало, бо це була б тільки дань минулому. Ми маємо обовязки супроти майбутнього. Часто трапляється в нашій історії, що події, які започаткували підйом народу величаво й урочисто починались і трагічно кінчились. Чому так було? Оце завдання для молодшої генерації українських пластунів - знайти відповідь на таке питання. Сьогодні важко відповісти собі, до яких завдань кличе нас свято 22-го січня. Або іншими словами: що повинні ми зробити, як використати наш побут у великій і могутній країні, що б майбутнє проголошення самостійности було початком нової доби розвитку й могутности України; що б було початком щастя й добробуту нашого народу на довгі століття.

Великого знання й науки потребує від нас Україна; це ми можемо здобути в школах цієї країни. Можна нагода й кожна хвиля повинна бути використана, що б придбати якнайбільше знання. Характерних і чесних людей, що були б добрими провідниками, потребує Україна. Потребує як найбільше людей з громадськими чеснотами; це можемо здобути в нашій пластовій організації. Во Пласт - це мініатюрна держава й школа для державного життя. Людей вірних Богові й Батьківщині потребує Україна; це ж наша пластова присяга. Ми будемо її послідовно притримуватись в нашій щоденній житті, як будемо пластунами в повнім значенні того слова, це є добрими пластунами, станемо тисясами добрими українськими державниками. Й ще одного потребує Україна: здобути їй у вільному світі як найбільше приятелів, що б у майбутньому наш нарід не стояв самотно, як це було в 1918-1920 роках. Завжди будемо готові на те, що нам прийдеться власними силами творити нашу державу. Але одночасно дбаймо, що б Україна мала як найбільше приятелів і добрих союзників.

х х х

Пригадавши наші обовязки супроти свята національної незалежности, перенесімся думкою до столиці України, - до того міста, яке один чужинець що бачив Київ, назвав найкращим містом в Європі. Був день після проголошення ІУ Універсалу. Радість серед українців була така велика, що люди

зі сльозами в очах від зворушення вітали себе з великим святом. Було багато прикладів, що люди, які вже давно забули про Україну й свій нарід, нагло змінялись; неначе сліпий, що чудесним способом прозрів, пізнавали, що вони мають свою батьківщину - Україну. Як блудний син до батька, вони вертались до України; раділи вони й їх приятелі. Цілий нарід радів своєю державою.

Але з радістю обнімалась журба. З півночі - більшовицька вже в тому часі Йосефа слала в Україну свої полки, що б знищити її новопроголошену державу. Ленін на словах обіщав українському народові самостійність, а на ділі підготозляв його поневолення. Хаос, який повстав у Петербурзі в зв'язку з більшовицьким переворотом, спричинив там брак хліба. Ленін, що б розворушити апетити на українську землю серед російського пролетаріату, кликав до своїх слухачів на масових мітингах: ви тут голодуєте, а там в Україні, ось який хліб їдять; і витягав з під поли бохонець білого хліба з України.

З той час, коли червона армія рушила проти України, молоду українську державу підкопували з середини різні ворожі сили. Великі тисячі ворожих українській справі елементів просто заливали Україну. Від більшовицького терору в Росії в Україну тікали Так звані старорежимники, що підтримували царську Росію. В смаогу Києві скупилось багато тисяч царських офіцерів. В головні міста України червоний уряд пказ найліпші кадри більшовицьких агітаторів. Коли на Україну сунули червоні полки з Москви, українську державу підніювала з нутра так біла, як і червона російська агентура. Білі й червоні діяли в тім самім напрямі: - не допустити до закріплення української держави. Її зривали з середини, каже Грушевський про ті часи, бойкотували, замшали без засобів, кидали під ноги всякі перешкоди в надії, що вона десь спотикнеться й паде; а тоді вернеться стара влада російська, відновиться єдність царської Росії й московська стихія візьме наново під ноги відроджене українство!

З двох сторін хотів червоний московський наїздник вдарити на Україну: зі сходу й півночі йшли на Україну найкращі червоні полки, а зі заходу фанатична більшовицька ділячка Євгенія Бош вела на Київ червоних партизан, що сформувались серед російської армії на австрійсько-німецькому фронті. В такій хвилині найбільшої загрози в Києві вибухнуло більшовицьке повстання. Але патріотичні елементи України боролись розпучливо й героїському. Вільне Козацтво розбило партизан Євгенії Бош, заки вони встигли дійти до Києва. Більшовицький бунт здавили Галицькі Січові Стрільці спільно з Запорізьким Корпусом, що спішно прибув до Києва з Лівобережжя - під проводом Симона Петлюри. Проти московських полків, що з північного сходу йшли на Київ, виступив студентський Курінь, сформований на швидку руку з патріотичної молоді столиці. Йому до помочі дали тільки малий військовий відділ, бо кілька українських полків в Києві, що склались зі старих воїнів світової війни, були здеморалізовані й розложені більшовицькими агітаторами. Студентський курінь і допоміжний відділ заступили більшовикам дорогу на великій залізничній станції Крути. Але ворог був десятикратно більший. Проти около 6000 червоних стануло не більше як 500 українців.

Молоді оборонці української держави боролись під Крутами з найвищою хоробрістю. Вони майже всі тамже лягли на полі бою. И хоч вони не змогли затримати більшовицького походу, їх героїчна боротьба й смерть стали символом найвищої любові для Батьківщини в хвилині її найбільшої загрози. Коли пару місяців пізніше українська влада знов вернулась до Києва, тіла героїв з-під Крут привезено до столиці й з найбільшими урочистостями поховано на державний кошт. Рік-річно українська молодь шанує пам'ять героїв з-під Крут. Схилим і ми голови перед тими, що повинні вічно жити в нашій пам'яті. Ми певні, що пам'ять про них не загине серед українського народу, хоч більшовицький режим цього дуже бажає. З цієї цілі навіть велику колісь залізничну станцію Крути здеградовано до малозамітної зупинки, на якій

більші поїзди взагалі не затримуються. Але це мало помагає, бо так в Україні, як і серед українців на чужині живе пам'ять героїв з-під Крут.

х х х

Друга найсвітліша подія після проголошення самостійності - це було об'єднання всіх українських земель в одну соборну українську державу; це сталося в перші роковини самостійності, 22 січня 1919 р. на Софійській Площі в Києві.

Мало є в світі таких щасливих народів, які впродовж своєї історії не були роздерті на дві, або й більше держав. Зокрема більшим народам часто траплялось, що вони переходили часи занепаду й розбиття навіть на кільканадцять малих держав. Тому національна єдність для кожного народу, який її не має, стає найвищим ідеалом на рівні з національною самостійністю. Кожен народ, як тільки хочби в одній частині здобув самостійність, прагне здобути самостійність у всіх частинах і зєднатися в одну цілість. Мити самостійно в соборній єдності - це природне право кожного народу, рідне з Божими законами.

Тому й наше право на самостійність і соборність - справедливе й святе.

Перша світова війна застала нашу Батьківщину розділену між дві великі імперії - Австро-Угорщину й Росію. В березні 1917 завалилась російська потуга, в жовтні 1918 перестала існувати австрійська. Шлях до єдності українського народу був вільний, бо одночасно з упадком Австрії впав кордон на річці Збруч, який розділяв Україну на дві часті від 1772 до 1918. Стоп'ятдесять років ідеалом найкращих синів України було зєднати народ в один національний організм. Ніякі кордони, якими в минулому пробували злі сусіди розділювати Україну, не змогли розірвати єдності народу. Дух великих діячів України в усіх часах був сильніший, як штучні границі. Після кожної ворожої спроби поділити наш народ на малі регіональні групи, що б тимлегше його знищити, тим сильніше проявлялась туга за єдністю й ідея соборності перемогала. Так було й після розділу України в 1772 р.

Даремно намагались полки в Західній Україні, а російський уряд у Придніпрянській знищити тугу й змагання до єдності українського народу. Як тільки визволилась одна й друга почалась підготовка до об'єднання. Київський уряд через своїх делегатів у переговорах з Австрією не забув про Галицьку Україну. Як тільки в Галичині повсталала незалежна держава, західні українці не забули, що найвищий ідеал народу це єдність у вільності. Вислідом того був акт 22 січня 1919 р. в Києві:

"В імені Української Народної Республіки проголошує Директорія всьому українському народові велику подію в історії нашої Української Землі:

"Дня 3 січня 1919 в місті Станиславові, Українська Національна Рада Західно-Української Народної Республіки, як представниця волі всіх українців бувшої Австро-Угорщини й як найвищий їх законодавчий орган, святочно проголосила зєдинення Західно-Української Народної Республіки з Українською Придніпрянською Народною Республікою в одну, суверенну Народну Республіку.

"Вітаючи з великою радістю цей історичний крок наших західних братів, Директорія Української Народної Республіки рішила прийняти до відома це зєдинення й ввести його в життя, згідно з умовами, які означено в рішенню Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 р. Від нині зливаються в одно віками відділені одна від другої частини України - Галичина, Буковина, Закарпаття й Придніпрянська Україна в одну велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які вмیرали найліпші сини України. Від нині є тільки одна незалежна Українська Народна Республіка. Від нині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної, незалежної Української Держави, на добро й щастя Українського Народу".

Ці великі слова були проголошені в золотомі Києві 33 роки тому. Парламент Соборної України - Трудовий Конгрес надав цим словам силу

українського державного закону.

Пластуни! Ми знаємо, що сьогодні діється в Україні. Червоний більшовицький наїздник поневолив нашу Батьківщину, знищив нашу державу й незалежність українського народу. Закони, якими український народ відновив свою самостійність і соборність, потоптані ворогом. Пам'ятаймо про нашу присягу:

"Плекатиму силу й тіла й ума, що б народ цей вольний, могутній раз став,

"Що б тиха невольнича дума замовила, а гордо що б спів наш лунав!"
Закони нашої Батьківщини й наша присяга нас зобов'язують: не спочити, розвивати силу тіла й духа, що б привернути державним законам України силу а її поневоленому народові вільність в себе дома, а пошону й честь у світі.

Крики... Усміхи привітні...
Прапори... Пісні...
- Будьте мужні, непохитні,
Єдністю міцні!

Розчинилися темниці...
Друзі серед нас...
- Будьте тверді, як із криці:
Бавитись не час!

Свято волі... Скрізь бенкети...
Мрій, надій, рої...
- Вартові в ночі не спати!
Пильно стерегти!

Скільки сонця і блакиті -
В небі й на землі!
- Чи рушниці всі набиті?
Гострені шаблі?

Гей, стрільці, як слід злучати
І назад не йти!
Вартові вночі не спати,
Пильно стерегти!

О.Олесь

З Г А Д А Й М О В С І Ч Н І...

- 6-го, 1742, на вигнанні, в Песах помер гетьман Пилип Орлик, наступник Івана Мазепи.
- 6-го, 1846, засновано в Києві Кирило-Методіївське Братство.
- 6-го, 1846, Тарас Шевченко написав свій пам'ятний Заповіт.
- 9-го, 1663, помер визначний учений, автор граматики церковно-слов'янської мови, Мелетій Смотрицький.
- 10-го, 1646, помер великий Київський митрополит Петро Погила.
- 11-го, 1838, помер буковинський поет Юрій Федькович.
- 14-го, 1649, тріумфальний вїзд гетьмана Богдана Хмельницького до Києва після перемоги над поляками.
- 20-го, 1921, помер визначний український письменник Панас Мирний/О. Рудченко/.
- 21-го, 1654, Переяславський договір гетьмана Хмельницького з Москвою.
- 21-го, 1803, помер останній гетьман України - Кирило Розумовський.
- 21-го, 1864, народився письменник Володимир Самійленко.
- 22-го, 1918, в Києві, на Софійському майдані, УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА СВОЇМ ІV-им УНІВЕРСАЛОМ ПРОГОЛОСИЛА САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНИ.
- 22-го, 1919, УКРАЇНСЬКИЙ УРЯД І ПРЕДСТАВНИКИ ВСІХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ ВРОЧИСТО ПРОГОЛОСИЛИ В КИЄВІ, НА СВЯТОСОФІЙСЬКОМУ МАЙДАНІ ЗЛУКУ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В ОДНУ СОВОРНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

- 22-го, 1919, І. Центральна Руська Народня Рада в Хусті проголосила злуку Карпатської України з Українською Народною Республікою.
- 25-го, 1916, помер письменник Лесь Мартович.
- 29-го, 1918, українська студентська молодь під Крутами заступає московському наїзничові дорогу на Україну. 300 молодих Героїв згинули в обороні своєї Держави.

х

х х

ЩЕ ПОПРОБУЄМ!

Ще поспробуєм, ще поборемось,
Та нікчемному не покоримось.

Не за ґратами, не під тюрмами,
Будем гинути в полі, з сурмами.

А пішло на те - умирати нам,
Будем гинути не за ґратами.

Хай розсудить нас кров і олово,
Вже не схилимо свої голови.

Ще поспробуєм, ще поборемось,
ТА НІКОМУ ВЖЕ НЕ ПОКОРИМОСЬ!

х

х х

Кость Вагилевич.

ПРО ПЛАСТОВИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.
/Відділ ч:472./

На початку біжучого року - по довгих заходах - вдалося Головній Пластовій Старшині добутися затвердження Екстериторіяльного Пластового Відділу УНСоюзу. Відділ цей - по внутрішньо - пластовій лінії - підпорядковано КПС, а його організатором призначено пл.сен.Тараса Ліськевича, який обняв функцію секретаря Відділу. За місцем замешкання секретаря затверджено й осідком Відділу Шікаґо. Згідно наміченого плану в усіх скупченнях сенйорів мали постати підвідділи. І зараз в першій місяці діяльності були зорганізовані підвідділи в Детройт /пл.сен.інх.А.Шілянч/ і в Ілліноїс /пл.сен.В.Гергель/. Тойже план намічав, що всі сенйори, які є членами УНСоюзу перейдуть зі своїх дотеперішніх Відділів до Пластового. Та вже на самому початку новостворений Відділ стрінувся з певною опозицією урядників інших Відділів. Провід УНСоюзу зробив усе до усунення труднощостей, а пл.сен.Т.Ліськевич помістив в "Свободі" статтю, що в'яснювала цілі пластового Відділу. І коли зі сторони урядників інших Відділів не було вже ніяких голосних застережень, - то тоді прийшлося секретареві нашого Відділу стрінутися з пасивністю самих пластунів - сенйорів. Було вислано до всіх окремі письма-доручення з в'ясненнями про цілі й завдання Відділу, а також про спосіб переходу до Відділу. Вислід - коли їх підсумовуємо по десятиох місяцях існування Відділу - менше як скромні. Поза названими вгорі двома підвідділами не створено ніяких більше, 85 % пл.сенйорів не уважало навіть за відповідне відгукнутися на письмо Відділу.

Не входячи в аналіз такої реакції - хочемо щерез поставити справу Пластового Відділу на порядок дня. Зачнемо від повторення цілей і завдань Пластового Відділу УНСоюзу:

1. Обеднати всіх пластунів і членів Клуба Приятелів Пласту в один сильний Відділ з окремими підвідділами при станціях. Ці підвідділи на місцях вважаються Відділами у відношенні до інших Відділів і як такі користають з угоджень, які мають Відділи гуртово, як прим.домівки, покриття коштів дороги молоді до табору, на спортові змагання, тощо.

2. Створити пластовий допомоговий фонд, який ніг би принести скору допомо-

гу потребує споміж нас без потреби відклякнутися кожночасно до жертвенности пластового загалу.

3. Зібрання фондів без додаткового оподаткування пластунів. Як відомо, члени проводів поодиноких Відділів одержують винагороди чи то в формі премій, за приєднання нових членів, чи/секретар/ за інкасо вкладок. При скромній числі членів нашого Відділу / ми зачали від шести, а по 10 місяцях доходимо сотки/ з тих оплат в касі Відділу зібралось кругло 200\$. Коли б наш Відділ числив 1000 членів / при тому розчислюємо сеньорів з їхніми родинами, на старших пластунів і членів Клуба Приятелів Пласту з родинами/ тоді місячно впливало б ок 200 дол. Ці гроші могли б забезпечити безперервну появу юнацького журналу. І зі сторони членів не вимагається при тому ніяких жертв, а тільки зрозуміння, що тих 10% за інкасо вкладок, які до тепер ідуть до рук поодиноких приватних осіб, будуть виплачені Централю УНС до нашого пластового видавничого фонду.

Чи треба ще більше заохочувати до виконання доручення про перехід усіх до Пластового Відділу? А як це зробити? Просто: по вирівнанні вкладок у вашому дотеперішньому Відділі за біжучий місяць - попросити секретаря Відділу про ПЕРЕСТУПНИЙ ЛИСТОК. Такий листок згідно статуту УНС му сит бути виданий без проволаки. Цей листок належить передати як найскорше Вашому Станичному, згл. особі ним визначеній. Ті всі, що живуть у віддалених осередках перешлють листки безпосередньо на адресу секретаря Відділу: Тарас Ліськевич - 2649 Вест Томас Ст. Шікаго - Ілл.

---o---

ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ ОБЛАСТИ НЬЮ ЙОРК В ІСТ ЧАТАМ, Н.І.

Акцію купна посілости під Оселю провадить Обласний Комітет Купна Пластової Оселі в Нью Йорку. Участь у придбанні фондів на купно беруть слідуючі Осередки: Нью Йорк, Білядельфія, Нью Арк, Джерзі Сіті, Пассай, Нью Гейвен і Гартфорд. Збіркову акцію провадить енергійно Нью Йорк, який зібрав від 12.X. до 31.XII.1952 готівкою около \$11000 / в тому біля \$ 4000 від Пласту/ та около 3 500 заявами - платними в січні, інші Осередки збірку зачали, або її приготівляють. Головний тягар збірки фондів несе Нью Йорк, який зібрав з вище наведеної квоти біля 98% капіталу, потрібного до підписання кінцевого контракту купна в другій половині лютого 1953 р.

Оселя в Іст Чатам є призначена для вжитку цілої Області Нью Йорк, а навіть цілого краю. Посілость складається з двох частей: а/ 350 акрів ліса і сіножатей та меншальних і господарських будинків і б/ 400 акрів корчів і нежитків. По ближнім розгляненні посілости рімено купити тільки часть а/ за дол 35 000, а не, як початково пляновано /а,б/ за ціну \$ 42 500. Готівкою сплачуємо \$ 15 000, а на решту \$ 20 000 дістаємо гіпотечну позиčku на п'ятнадцять літ, яку будемо сплачувати місячними ратами по \$ 153.

На посілости думаємо окрім літніх і зимових таборів приймати гостей на оселю в часі гільнім від таборів та попри це провадити сільське господарство, ли плекання ярини, овочевих дерев та дробу /курей/, що в сумі забезпечить нас готівкою, потрібною на сплату довгу, оплату адміністрації, консервацію будинків та оплату потрібних обезпечень.

Нью Йорк, днл 28. грудня 1952.

Орест Ілюсас, в.р.
в.з. Голови Комітету Купна
Пластової Оселі в Н.І.

Де рідний край, там і під ялиною рай./Народня мудрість/

ГРУЗІ ПИШУТЬ...

До Хвальної Редакції
"Пластового Листка".

Вже другий місяць, як з родиною перенеслася з Нью-Йорку до Лос-Анджелесу у Каліфорнії. Через нестерпний клімат муслили ми переселитись. Тут муля ми дістав фахову працю, краще платню, при розбудові міста, - як поділ землі і будова поріг. Гочка наша Софія вчиться в католицькій дівочій "Гай Скул". Місто дуже чисто, гарно прикрашене тропікальною рістною порев і квітів. Горячі і парности тут нема, бо морська вода холодить повітря. Ночами цілий рік треба спати під вонзяною ковдрою, бо було б зимно.

Пластового життя тут майже немає, бо українська громада невелика. Одна неділя, коли ця наша невеличка громадка зійдеться до невеличкої гр.-кат.церкви.

Грошу ласкаво посилати сзідуючі видання "Пластового Листка" на мою нову адресу. Рівно ж прошу пригадати мені, до якого часу я заплатила передплату.

С к о б

Наталія Березовська

Горога Подруго.

Ви безперечно належите до відважних і самостійних, коли не побоялись залишити велику нью-йоркську громаду й шукати щастя в далекій Каліфорнії, щоб не терпіти тяжких кліматичних умовин. Радіємо, що Вам удалось добре влаштуватись, та маєте добрі умовини життя і праці. Розуміємо, що Вам хотілось би і в Лос-Анджелес мати багато своїх, багато Українців. Але думасмо, - це, що Вас там є лише "громадка", рівноважитья в інший спосіб: в таких умовинах один одного більше цінить, у малих громадках, звичайно, є більше сердечности... Про стая Вашої передплати ПЛ повідомить Вас канцелярія. - Здоровимо Вас щиро й бажасмо Вам з Родиною багато радости з Різдовою Христовим та щасливого Нового Року.

С к о б

Редакція

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ "ПЛАСТОВОГО ЛИСТКА".

Зазив, поміщений у попередньому "Пластовому Листку" щодо сплати заборгувань за "Пластовий Влях" увінчався дуже скромним успіхом.

Супроти цього Адміністрація ПЛ. Вид. "ПЛ" є приневолена довести впертих довжників до відома компетентним пластовим властям. -

С П І І Н А Ч А С Т И Н А

ПЛАСТ, С. У. К.

Крайова Пластова Старшина
Пластовий Відділ У. П. С.

Клівленд-Чикаго, 28. січня 1953

С П І І Н К ч. 1/53

1. Усі Станичні визначають до одного місяця від одержання цього об'язника окремого Референта для справ Відділу УПС. Референти ці негайно скоординуються із секретарем Відділу, пл. сен. Т. Міськевичем.
2. Усі пластуни, що є членами У. П. Союзу, до кінця лютого 1953 р. виберуть у своїх поточерішних Відділах користувачів листки і перенесуть своє членство до Пластового Відділу. Пересування речення переходу мають в окремих випадках бути узгоджені з Головами Пл. Станиць і Груп. /Причиною пересування може бути тільки участь в провіді в іншому Відділі і тоді речення переходу буде віднесений до найближчих загальних зборів даного Відділу/.
3. В річних звітах Голови Станиць і Груп окремо подадуть, як виконано це доручення.

Замітка до т. 1. Станичні в Чикаго, Мітройт і Клівленд не визначають окремих референтів, а подадуть допомогу в праці секретарів Підвідділів.

За Крайову Пластову Старшину:

пл. сен. Тарас. Міськевич, в. р.
секретар Пл. Відділу УПСпл. сен. Віхайло Сониця
секретар

пл. сен. Гр. Рибків, в. р.

голова

00000000000000000000

ПЛАСТ, С. У. К.

Крайова Пластова Старшина
Голова організації

Чикаго-Клівленд, 28. I. 1953.

С П І І Н К ч. 2/53

1. Не всі Секретарі надіслали звіт кількості членства станом на 31. X. 1953. Звіт цей просимо надіслати в і д в о р о т н о.
2. У звітах для Голова організації військовики просимо не подавати.
3. У звітах, окрім загальної кількості членства в коопіюючих уладах /ЛП, УПС, УСР, УПС/, просимо подавати теж кількість членства в тих уладах окремо по ліній жіночій і окремо по чоловічій.
4. У звітах просимо подавати дані, кільки членів прибуло а кільки вибуло за даний період в кожному Уладі.

5. Про всякі зміни в особовому складі Станичних Старшин і Проводів Груп на протязі року належить негайно повідомляти ККЮ - Діловода Організації.

С к о б

пл. сен. Г. Бобків, в. р.
Голова

пл. сен. І. Домбчевський, в. р.
Діловод Організації

--00--

П Л А С Т, О. У. М.
Крайова Пластова Старшина
Канцелярія

Клівленд-Дітройт, 28. січня 1953

ОБІЖНИК ч. 3/53

1. Число Пластового Листка за 1953-ий рік висилаємо Пл. Осередкам в дотеперішній кількості. Просимо всі Осередки до дня 20. січня 1953 повідомити Канцелярію ККЮ, чи висилана кількість є вистарчаюча. При цьому прохаємо вирівнати задовження за рік 1952.
2. Висилаємо це число Пластового Листка теж усім безпосереднім передплатникам. Прохаємо одначе усіх тих, які одержують Пл. Листок з канцелярії, а не в платили нічого, щоб в першій мірі вирівняли свій довг /в 1952-ому році появилася п'ять чисел Пл. Листка, по 15 центів, дає суму \$ 0.75; є теж довжники з року 1952-ого/, лодруге, щоб заявили до 20. січня 1953, чи вони бажають одержувати Пл. Листок дальше, чи ні. Ми в багатьох випадках не маємо певності, чи дані пластуни взагалі одержують висланий їм Пл. Листок; бо шванкує обов'язок оголошення зміни адрес. Брак відповіді до 20. січня 1953 буде для нас мірилом, що або даний пластун не бажає собі одержувати дальше Пл. Листок/довг однак треба вирівнати/ або через зміну адреси він і цього числа не одержав, і тим всім чергового числа Пл. Листка не вишлеться. Повище не відноситься до тих пластунів, -ок, які в платили певні квоти на р-к Пл. Листка або зажадали від канцелярії рахунку, а його покищо не одержали; тим усім Пл. Листок висилаємо дальше.

С к о б

пл. сен. Г. Бобків, в. р.
Голова і Діл. Госп.

пл. сен. І. Лотоцький, в. р.
за канцелярію

§§§§§§

ВІД РЕДАКЦІЇ "ПЛАСТОВОГО ЛИСТКА"

Всі письма, призначені для редакції "Пл. Листка", просимо слати на нову адресу, а саме:

Muchajlo Senyca, 1525 Kenilworth Ave., Cleveland 13, Ohio

Матеріяли до чергового числа просимо присилати до 20. I. 1953.

--00--

В чужій хаті і тріска б"є./Народня мудрість/.

--00--

